

Jak pomoci dětem v ústavní péči: Film Amerikánka ve Sněmovně vyvolal diskuzi o změně zákona

Tisková zpráva Nadace Sirius

Praha, 5. 12. 2024

Ústavní péče v Česku je podle expertů zastaralá a potřebuje legislativní změny, především v rámci samotných ústavních zařízení. V současnosti v nich vyrůstá okolo 7000 dětí, mnohdy od velmi útlého věku. O zlepšení ústavní péče ve středu diskutovali poslanci, senátoři a odborníci na půdě Poslanecké sněmovny. Jejich debata navázala na projekci filmu Amerikánka, která proběhla pod záštitou předsedkyně Sněmovny Markéty Pekarové Adamové a poslankyně Evy Decroix ve spolupráci s Nadací Sirius a režisérem Viktorem Taušem.

Film Amerikánka je inspirovaný skutečným příběhem ženy, která prožila dětství v ústavních zařízeních za socialismu. Přestože se přístup k dětem v ústavní péči od té doby výrazně změnil, samotná ústavní péče se nadále řídí legislativou z padesátých let.

„Od totalitního vnímání ústavní péče jsme ušli velký kus cesty. Naše zákony ale podle toho nevypadají. Stále máme více než 70 let starou legislativu, která chtěla děti v ústavní péči spíš trestat než jim pomoci. A to je potřeba změnit,“ zdůrazňuje ředitelka Nadace Sirius Dana Lipová.

V současné době vyrůstá v ústavních zařízeních okolo 7000 dětí. Od 1. 1. 2025 vstoupí v platnost zákaz umísťování dětí mladší tří let do ústavních zařízení. Snahou je tuto hranici zvýšit v roce 2028 až na sedm let. Experti tyto změny vítají, zároveň však hovoří o nutnosti transformace samotných ústavních zařízení. Dosavadní systém totiž přináší rizika nejen pro zdravý vývoj a budoucnost dětí, ale i pro celou společnost.

Středeční akce byla určena poslancům, senátorům a odborníkům, kteří se mohou svým hlasem zasadit o změny v oblasti péče o ohrožené děti. Přestože se jedná o ty nejzranitelnější z nás, jde o opomíjenou skupinu, jejíž hlas mnohdy není slyšet. To dokázala i nízká účast z řad poslanců a senátorů.

Diskuze, která navazovala na projekci filmu Amerikánka zdůraznila, že dobové kulisy se mění, touhy a potřeby dětí však zůstávají stejné. Každé dítě by mělo mít šanci vyrůst v rodině. Pokud však nemůže být v rodině biologické nebo náhradní, mělo by vyrůst v rodinném prostředí, kterým může být i transformované ústavní zařízení.

S tím souvisí i stěžejní motiv filmu, tedy že pro dítě je důležité mít v někom oporu. Děti v ústavní péči potřebují člověka, který jim ukáže, že v životě je možné dosáhnout velkých věcí, i když začátky nejsou jednoduché.

„Děti z dětského domova mají na začlenění do dospěláckého života jen jeden pokus. Pokud selžou, má to pro ně často dramatické následky. Proto je potřeba se zaměřit nejen na ústavní péči, ale i na život po ní,“ apeluje ředitelka Nadace Sirius Dana Lipová.

Kontakt:

Dana Lipová

Ředitelka Nadace Sirius

reditelka@nadacesirius.cz

+420 731 328 787

Gabriela Navrátilová

projektová manažerka Nadace Sirius

gabriela.navratilova@centrumpodpory.cz

+420 602 568 513

Anna-Marie Lichtenbergová

PR manažerka

+420 776 669 936